

HE 50/2023 vp

(EU:n datanhallinta-asetuksen täytäntöönpano)

LiV 27.10.2023

Tuomas Kaivola
Tietoliiketoimintayksikkö
LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Hallituksen esityksen tausta

- Taustalla on EU:n datanhallinta-asetus (EU) 2022/868, joka on osa EU:n datastrategiaa.

- Asetuksessa vahvistetaan
  - edellytykset, jotka koskevat julkisen sektorin hallussa olevien tiettyjen datan luokkien uudelleenkäyttöä unionissa
  - **datan välityspalvelujen tarjoamista koskevat ilmoitus- ja valvontapuitteet**
  - **vapaaehtoisen rekisteröitymisen puitteet yhteisöille, jotka keräävät ja käsittelevät altruistisiin tarkoituksiin saataville annettua dataa**
  - kehys Euroopan datainnovaatiolautakunnan perustamiselle.

- Asetus on suoraan sovellettava, mutta se vaatii sääntelyä kansallisista viranomaisista. Toimet jakaantuvat eri hallinnonaloille, joten täytäntöönpanosta on tehty työryhmäselvitys.

Hallituksen esityksestä

Keskeiset ehdotukset

- Liikenne- ja viestintävirastosta tulisi datan välityspalveluiden ja tunnustettujen data-altruismipohjaisten organisaatioiden rekisteröinti- ja valvontaviranomainen.
- Liikenne- ja viestintävirastolla olisi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain mukaiset toimivaltuudet lisättynä uudella datan välityspalveluiden seuraamusmaksulla.
- Liikenne- ja viestintäviraston päätöksiin liittyvää menettelysääntelyä täydennettäisin vastaamaan muutoksia.

  →Muutokset perustuisivat datanhallinta-asetukseen. Kansallista lisäsääntelyä ei annettaisi. EU:n datainnovaatiolautakunta koordinoi asetuksen soveltamista.

Keskeiset vaikutukset

- Liikenne- ja viestintäviraston tehtävät lisääntyisivät (1,5 htv / 150 000 euroa).
- Digi- ja datapuolella toimii useita viranomaisia (mm. Tietosuojavaltuutettu) eli viranomaisten yhteistyö on merkityksellistä niin viranomaisten toiminnan kuin asiakkaiden näkökulmasta. Oikeusrekisterikeskus panee seuraamusmaksut täytäntöön.
- Yritysvaikutukset tulevat suoraan asetuksesta, mutta mahdollisimman sujuvalla viranomaisprosessilla voidaan pyrkiä vähentämään kuluja.
- Seurattava sitä, olisiko tulevaisuudessa kannattavaa periä viranomaismaksua datan välityspalveluilta.

Käsittelyteknisiä huomioita

- Esitys liittyy valtion vuoden 2024 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Tämä tarkoittaa sitä, että Suomi myöhästyy asetuksen täytäntöönpanon määräajasta.

- Neuvosto on oikaisemassa suomenkielistä versiota asetuksesta. Asetuksen sisällön esittelyssä ja nykytilan arvioinnissa kuvataan alkuperäistä tekstiä, mutta tällä ei ole vaikutusta lakiehdotuksiin.

- Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1.2 §:ää. Sitä esitetään muutettavaksi myös esityksessä HE 70/2023 vp.

Kiitos!

lvm.fi

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ